

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A függetlenségi párt nagygyűlése.

Zombor, május 18.

A helybeli és a Bács-Bodrog megyei függetlenségi párt mult vasárnap tartotta meg régóta tervezett nagy népgyűlést az önálló magyar nemzeti bank ügyében.

A népgyűlés valóban nagy volt. Ezrekre menő tömeg szorongott a Szentháromság-téren felállított nagy emelvény előtt s az emelvény is recsegett-ropogott, sőt részben le is szakadt a megjelent országgyűlési képviselők, párt előkelőségek és újságírók terhe alatt.

A reggeli vonatokkal érkeztek a megyei küldöttségek kisebb-nagyobb számban, a nagyobbak zászlók alatt s fúvó zenekarral. A nagygyűlés és a háziipar kiállítás akkora idegen forgalmat teremtett városunkban e napon, aminőt csak nagy események, pl. a Schweidlszobor leleplezése alkalmával lát-

hattunk. Az utcák megelevenedtek az egyre rajzó sokaságtól, a vidék élénk színeitől, a fúvó zenekarok hangjaitól, melyek mellett a nagyobb csoportok felvonultak.

A helybeli függetlenségi párt a vidéki küldöttségekkel tíz óra előtt indult a párhelyiségtől s az Erzsébet- és a Deák Ferenc-köruton, a Kossuth Lajos- és a Gromontucán át vonult fel a Szentháromság-térre hangos zeneszóval, lobogó zászlók alatt.

A szónoki emelvényen foglaltak helyet Fernbach Károly és Ambrózovics Lajos főispánok, Holló Lajos, Lovászi Andor és Márton, Fernbach József és Péter, Lányi Mór, Lázár Pál, Gyelmis Gerő és Baloghy Ernő országgyűlési képviselők.

A népgyűlés impozáns külső képének megfelelt az elhangzott beszédek magvas tartalma, valamint hangjuk komoly méltósága is.

A szónokok higgadt érverése áthatott a tömeg magatartására, nem féktelenkedett a mult kormányok hibáinak felemlítésekor bántó kifakadásokban, hanem tanulékony figyelemmel kísérve a beszédek eszmemenetét, a találó, jó gondolatokat s a beszédek végén a szónokokat éljenezgette lelkesen.

A függetlenségi párt büszke meglelégedéssel tekinthet vissza a népgyűlés eredményére. A párt tömege tiszta képet nyert az önálló bank kérdéséről, ami főképen Baloghy Ernő ad vulgus világos okfejtésének köszönhető s öntudatos határozatával erősítette az alapot, melyen az országos párt és vezérei e kérdésben megindított politikai akciójukat dülőre vihetik.

* * *

A gyűlés megnyitása.

Az önálló magyar nemzeti bank ügyében összehívott népgyűlést a helybeli 48-as és függetlenségi párt elnöke, Mérő Ignác nyitotta meg. Üdvözölte a nagy számban

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Sáríka.

Írta: **HONTI HENRIK.**
 (Vége.)

IV.

Ragyogva ragyogott a nyári nap. A füvek, a fák levelei fáradtan hajoltak össze. Minden árnyékot keresett, ahonnan látható volt, mint izzik a szikrázó sugár.

A Sáríka meg a Jenő együtt.

Amióta a gyerek sutba dobta a tollat, egyre a kis leány szoknyája körül ólálkodik. És hogy minő szívesen veszi a prücsök!

Ha az ember jobban feléjük néz, nem tudja, nem volt-e éppen most a fiu vállán a szőke hajkorona, amelyből egy szál ott maradt a szürke szöveten. Egy ragyogva göndörödő aranyos szál.

Jenő boldog volt, ha elfoghatta a kezét és erősen magyarázott neki:

— Mondja, Sáríka, minek lennék én író?!... minek író egyáltalán valaki?!... hát le tudja igazán írni a maga pici száját, azt az édeset, azt a csókraivalót?...

— Jenő, bolond maga, Jenő!...

Pedig Jenő nem volt bolond, csak szerelmes, nagyon szerelmes.

— Vagy az ujjai, a pici, fehér, vékony kis ujjai, amik olyanok, mint valami csodás

virág csodás szirmai... hol kinyílnak, hol meg összeborulnak... Mondja, Sáríka, ismeri azt a veszedelmes illatu virágot, amelyik megöli azt az ostoba rovar, amelyik elkábulva mellé kerül!... Látja, én épp úgy érzem magam!

Sáríka nevet.

— Hát ha így van, menjen odább!...

— Nem lehet... nem lehet... fog a szeme... a csábos, varázsló, bűbajos szeme...

— Több jelzöt nem tud?... hát ilyen író maga?...

— Tudni tudok, Sáríka... de ha a szemébe nézek, elfelejtem...

— Szégyelje magát!...

— Ne bántson, Sáríka, és ne nézzen úgy reám, mert...

— Mert?!...

— Isten bizony, megcsókolom!

— Azt nem akarom... inkább nem nézek oda és lehunyom a szemem...

Tréfásan, ingerkedve villan az opál-szürke szemsugár és arca mosolyog, amikor a selymes pillák elfedik a szeme ragyogását.

És amikor a leány kacérkodva mosolyog félig hunyt szemmel, a fiu ügyes öléssel magához szoritja és ajka forrón tapad a fülére.

Ott érte, amint a leány karjából menekülni akart és hogy elengedte, a szeme tele-szivárgott szomorú könnyel.

— Sáríka? — kérdezte ijedten a fiu, — maga sir?...

A leány nem felelt, elfordult és letörölte a könnyeit.

Nagyon haragosnak látszott... és Bárdos Jenő úgy elszégyelte magát, hogy olyan rossz lélekismerő, a leány gondtalan vidámságát, iránta való kedvességét így félremagyarázta!...

Nem tudta, mit csináljon, csak abban volt bizonyos, hogy ő nem mozdul innen, amíg a megszorított szemekben ki nem ragyog újból a béke szivárványa, a megbocsátás mosolya...

— Sáríka!... ne haragudjék, édes Sáríka!... nem akartam bántani... Isten bizony, nem akartam...

Sáríka durezza mondta:

— Hát csak nem véletlen volt?...

Bárdos Jenő megkönnyebbült. Ha már beszél, akkor nem olyan nagy a baj.

— Azt nem mondom, édes... de azt hittem, hogy maga is szeret engem úgy, mint én magát, Sáríka!... vagy legalább fele annyira...

— Hát akkor már szabad?...

— Na, bocsásson meg édes... ne legyen olyan haragtartó... esküszöm, hogy nem teszem többé Sáríka!...

— Hiszen az kéne még csak!...

A hidegség egyre tűnt közülük és a

megjelent párttagokat és országgyűlési képviselőket s megjelölte a népgyűlés célját. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Agyics Jánost és dr. Turányi Zsigmondot, a szólam kiánók jegyzésére dr. Matzitz Gyulát kérte fel.

Dr. Baloghy beszéde.

Dr. Baloghy Ernő bevezetőnek utal arra, hogy pénzügyi kérdések a magyar közvéleményt eddig nem igen foglalkoztatták; az önálló magyar bank kérdése is csak a legutóbbi időtől kezdve foglalkoztatja a lelkeket. Ennek oka a kérdés nem ismerése. Zurzavaros fogalmak éltek róla a nép lelkében. Félte tőle. Elég volt kidobni egy jelszót, hogy a nagyközönség megijedjen s ne tudjon kiigazodni a nagy zavarban. Fokozták az ijedelmet és zavart bizonyos konzervatív természetű pénzügyi körök, melyek nem szeretnek a létező állapotot változtatni. Pedig, habár a gazdasági életnek, a bank- és pénzkérdésnek komplikáltak is az utai és irányai s nagyon összetett a szerkezete és szervezete, az alaptételek nagyon világosak és teljesen tiszták.

Egy ilyen alaptétel, hogy minden állam a maga pénzügyi rendjét önállóan csinálja, amelyik ezt nem tudja megcsinálni, nem is állam. Az önálló pénzügyi berendezkedésnek még egy ország se vallotta kárát. A mi helyzetünk Ausztriával való kapcsolatban, melyre nincs példa a világtörténelemben. A mi egész hiteli és pénzügyi életünk ugyanis Ausztrián keresztül folytatódik le. Ez kifolyása annak az intenciónak, melyet az osztrákok a kiegyezésbe belemagyaroztak. Két dolgot magyaroztak bele: a katonai egységet és a gazdasági egységet. Belemagyarozták pedig politikai szempontból. Ezért az önálló bank kérdése politikai kérdés; politikai az osztrákokra nevezve annyiban, hogy híve a közönségnek s nem akar kiengedni belőle; politikai nekünk annyiban, hogy törekszünk kiszabadulni belőle, törekszünk állami önállóságunk kidomborítására. Mivel minden állam megcsinálta az önálló bankot s Magyarországon sincs számbavehető szakember, aki ne vallaná, hogy az önálló bankot meg lehet csinálni — legfeljebb azt mondják, hogy nem kell mert úgy is jól van, ahogy van. — ennél fogva az önálló bank kérdése nem gazdasági kérdés.

Átérve a pénzre kifejti, hogy a pénz hordozója, köntöse minden anyagi érdeknek. Mivel a földünket, buzánkat, szarvasmarháinkat, iparcikkünket nem hordozhatjuk a zsebünkben, szükséges, hogy ezt a vagyonunkat valami helyettesítse. Ezt a pénzt — akár bankó akár ércpénz — attól az intézettől kapjuk, melyet jegybanknak nevezünk, mely a mi vagyonunkat helyettesítő eszközöket forgalomba hozza. Hogy a bank a hitel ellátása végett mennyi bankjegyet bocsásson ki, azt minden állam a maga helyzete és gazdasága szempontjából döntötte és határozta el. Teljesen abnormális, hogy ebben egy másik állam beavatkozzék.

A bank természetesen nem bankógyár. Könnyű volna, ha külföldi relációink nem volnának s gazdasági életünket a többi államtól függetlenül rendezhetnők be. Hogy egy bankó mennyit ér, az attól függ, mennyi a belső értéke. A belső érték pedig szaktekintélyek megállapítása szerint függ az aranyfedezettől, a reális hitelügyletektől, a helyes politikától külföldi váltók vétele tekintetében, melyeket arany-váltóknak vagy deviza-váltóknak nevezünk és végül a bank jó szervezeteivel s a helyes bankpolitikával. Megvannak-e ezek a feltételek nálunk? A legrosszabb esetben, a ránk nézve legrosszabbul kiütő lezárolás esetében 163 millió koronányi aranyunk lesz; jó váltóink nekünk is lesznek; nekünk is van reális vagyonunk, mely fedezetül szolgál; aranyváltókat mi is be tudunk szerezni; az sem állítható, hogy a banknak jó szervezetet ne tudnánk adni. A bank nem ér semmit, ha csak bank, ha nem áll háta megett a mi vagyonunk. A bank a mi megbízottunk s előnyökét — privilegiumot — adunk neki. A bankemberek azért a sziveségért, hogy pénzre váltják a mi vagyonunkat busás osztalékokat kapnak. Hihetetlen, hogy csak az osztrák-magyar banknak lenne meg az a privilegiuma, hogy csak ő tudná zsebrerakni a kínálózó nyereséget, ellenben a mi bankunk nem.

A mi 163 millió aranyunkkal szemben, amely az osztrák-magyar banktól való elváltásunk esetén rendelkezésünkre fog állani, a külföldi bankok közül az olaszoknak volt 243, a belgának 72, a spanyolnak 191, a holland-

dusnak 53, a svédnek 33, a norvégnek 32, a románoknak 144, a japánoknak 182 millió koronányi aranya a megindulásakor. A nagy angol bank 10 millió font arannyal indult meg. A régi osztrák Reichsbank 200,000 forint alaptőkével indult s megalapítása után rögtön belefogott egy 10 milliós ügylet lebonyolításába és le is bonyolította. Nem igaz tehát, hogy nálunk a garancia nem lenne meg.

Azt mondják, ha külön válunk, a mi pénzünknek diszagiója lesz. Mi a diszagió? Az, hogy az egyik pénz a másik pénzzel relációban kevesebbet ér. Hogy a mi pénzünknek diszagiója lesz, senki be nem bizonyította. De tegyük fel, hogy lesz. Hiszen a világ-gazdaságban az államok pénzei állandó agióban és diszagióban vannak egymással. Ha lesz, mi épp úgy el fogjuk bírni, mint más államok. A gazdasági életnek van nevezetes törvénye, az értékkiegyenlítődésnek törvénye. A gazdasági élet olyan, mint az ingónak lengése: ha ki is mozdítjuk, ismét bizonyos pont felé tör, úgy hogy ezek a hullámzások kiegyenlítődnek a világ-gazdaságban. Mit jelent az, hogy egy ország pénzének kevesebb az értéke, mint a másik ország pénzének, mondjuk, hogy a magyar pénz kevesebbet fog érni, mint az osztrák pénz? Mi lesz ennek a következménye? Az, hogy mivel Ausztriában drágábban kell vásárolni, nem fogunk Ausztriában vásárolni, hanem idehaza. Jelenti tehát a magyar ipar védelmét, a vámvonalat. Vegyük az esetet, hogy ezer osztrák koronáért ezertiz magyar koronát kell majd fizetni. Ez egy percentses vámját jelenti az osztrák iparcikknek. Ezeknek behozatala, mivel ezertiz koronát kell fizetnünk azért, ami odaát csak ezer koronát ér, csökkenni fog; ellenben buzánk kivitele, mivel ezer koronát fogunk kapni érte, ami itthon ezertiz koronát ér, növekedni fog. Ha kevés a pénz, kimennek a külföldre és onnan szereznek pénzt. A külföldön vállalkozunk, veszünk értékpapirokat. A gazdasági életben, mint egy kiváló író kifejti, emberek mennek, aranyak keringenek. A gazdasági életnek meg van az a böles törvénye, hogy minden hatás kellő ellenhatást szül és a kiegyenlítődés megtörténik. A diszagiótól tehát nem kell félni.

Különben is az osztrákoknak áll legke-

kis lány már mutatott is egy vonalnyit az arcából.

A fiú egészen a kezéig merészkedett. A kezeibe fogta és amikor az ököbe szorult, gyöngén simogatta, míg az ujjacska a tenyerebe nem simultak.

— No mondja Sárka! . . . mondja, hogy nem haragszik . . .

— Már hogy mondanám!? . . .

— Hát haragszik? . . .

— Legalább meg akarnám büntetni valamivel! . . .

— Ó, tegye! . . . hiszen olyan szívesen szenvedek érte! . . . bár higgye el, már jobban nem büntethet, minthogy eddig nem nezett rám! . . .

Meg volt törve a jég és ezüst esengetyű módjára esilngelt a leány kacagása.

— Menjen, maga . . . maga.

— Haragszik még? . . .

Lehajolt, hogy a szemébe lásson és Sárka kikapta kezét a kezéből és hirtelen elfordította a fejét.

— Nem! . . .

— Drágám! . . . aranyom! . . .

Forrón ölelte körül őket a nyár melege és úgy érelte a legszebb világot a szíveikben, lelkeikben . . .

— Menjen haza Jenő . . . menjen! . . .

— Igen Sárka, megyek! . . .

És odavonta magához, hogy szerelme-

tes csókkal csókolja a dacos, hamvas ajkát és a leány nem ellenkezett, de odasimult a mellére hízelve, engedelmesen, szerelmesen.

V.

A muzsa, a muzsa! . . . ha maga nem is érzett vonzódást hozzá, de felé hajlította a más szívét, a más lelkét . . .

A muzsa!

Aki hírbe keveredik vele, aki csak a lenge szoknyája szélét tudja lopva megcsókolni, érdekes, kíváncsú, titokzatos lesz a földi asszony előtt.

És ő mégis megfogadta, legyen az övé az ő kis leánya, soha, de soha nem tart pásztorórát a kegyetlen és kacér nőszeméllyel, amelyik ott lakik a tintatartója mélyén és nem szűnik meg gyenge lelkét csábítani, vonzani és kísérteni.

De ki lát a jövőbe?!

Elmult a nyár, a ragyogva szikrázó sugarak egyszerre csak megbetegedtek. Halványabbak, hűvösebbek lettek, később keltek, korán feküdtek és olyan bágyadtan, megtörtén néztek . . . amíg végre teljesen elmaradtak.

Komoly, szürke szívek jöttek, fakó és komoly, szürke ruhát kapott Sárka, amely több, mint egy tenyérnyit nőtt a nyár óta.

Kőcos kis fejét nagylányosra fésülték és e művellettel sok mindent fésülték ki a lelkéből. A legjobban a Jenőt. Elkezdett

látni, azután meg tudni . . . Hogy a Bárdos Jenőnél vannak nagyobb írók is a magyar irodalomban és hogy ő felnőtt leány, akihez komolyság illik és hogy e komolysággal nem fér össze a csacsóság, amit ő művelnek és bár eddig azt hitte, hogy ez az a gyönyörűséges szerelem, az új olvasmányai megtanították rá, hogy fiatalos bohóság az egész, amit egy jól nevelt leány úgy hív: — flirt.

Hogy bontogatta leánysága pompás szirmait, jöttek a dongók és darazsak mézre sóváran és ő is segítettek elzavarni az ő szerelmes poétáját, aki sokkal gyöngébb volt a leánynál, mert ő volt az, aki — legjobban szeretett.

Valami téli táncestén Jenő türethetlenség taláta már a helyzetet és kereste a leányt, hogy ha magányosan találja, beszél vele.

— Sárka! . . . jöjjön, beszélni szeretnék magával . . .

A leány közömbösen nézett reá.

— Most nem érek rá, fiacskám! . . . majd máskor . . .

Bárdos Jenő úgy érezte, mintha mellbe ütötték volna, amitől megszakadt odabenn egy érzékeny, ezüstösen csengő, elhaló zengésű hur . . . Homályos pillantással úgy látta, hogy a leány valakinek a karjába fűzi a magáét, de ő ezzel már nem törődött, a csigalelke behúzódott mélyen a házikójába.

vésbé érdekében a mi pénzünknek disziplínája, mert ha a mi pénzünk kevesebbet fog érni, akkor ők az ő iparcikkeikért kevesebbet fognak kapni és a mi búzáért többet fognak fizetni. Az ilyen visszás állapotot Ausztria nem fogja tűrni, hanem maga fog gondoskodni, hogy a kétféle értékben a stabilitás helyreálljon. A két állam gazdasági rendszerének alapigazsága az, hogy Ausztriának ipara sokkal jobban rá van szorulva a mi piacunkra, mint a mi búzára az ő piacukra. A Neue Freue Presse írta: osztrák barátaim, ne nagyon kardoskodjunk, mert ha Magyarországgal nem tudunk megegyezni, Bécs éhen hal.

Azt mondják, hogy az osztrák vissza fogja dobni a mi értékpapirainkat. Először is a pénz nem politizál. Ha mi az osztráknak pontosan fizetjük a kamatot, nagyon jól tudja az az osztrák, hogy annak a papirosnak még több, még realisabb értéke lesz s nem lesz olyan bolond, hogy a saját papírjait mestersegesen kisebbitse. De mondjuk, hogy visszadobja összes papírjainkat. Akkor vagy megvesszük, vagy nem vesszünk egyet sem. Hogy lehet ez? Ugy, hogyha nem vesszünk meg egyet sem, a csufos börzemanőver véget ér 48 óra alatt és szépen vissza fogják venni azokat a papírokat.

Ezzel úgy tüntetik fel még a dolgot, mintha csak Ausztriában volnának papírjaink. Ausztriában van ezer milliárd, Németországban másfélezer milliárd, Angliában, Hollandiában s egyebütt is van bizonyos rész. Ez az igazság.

Idegen pénzt nehéz lesz szerezni — mondják — mert el fog kerülni bennünket. Ez megint nem igaz. Ha az idegen pénz felkeresi a balkán államokat: Bulgáriát, Macedóniát, nem lehet hinni, hogy épen csak Magyarország lesz olyan belpoklos állam, melyet a külföldi pénz elkerülne. Ellenkezőleg, ha látja, hogy tisztultabb alapon számolhat le velünk, még szívesebben fel fog keresni. Mikor mostanában Budapestnek 40 millió korona kölcsönre volt szüksége, Lánzy Leó kiment Párisba s a legkedvezőbb ajánlattal tért vissza. Az ország nyilván még könnyeb-

VI.

Szerelmi bánat! . . . édes-bus haszontalan szomorúság! . . . Hát nem az a legszebb benned, amikor délibábszerűen remeg a multak melegében a sok édes álom, minden virágszirom, minden kézszorítás bizsergető emléke?!

Bárdos Jenő gyászt tartott. Ujra átélte a Sári-korszakot, amelyből eszébe jutott az a fogadalom, hogy soha nem fog többé irótolat a kezébe.

És az eszébe jutott, hogy a múzsa, akiről annak idején kitűnt, hogy nem valók egymáshoz, mellőzötten busul a tintája mélyében. Megsajnálta.

És elhatározta, hogy nála keres vigasztalást. Igen . . . A lelkét, a szívét, a véréhez hozza engesztelő áldozatul és irni fog.

De ez nem ment olyan könnyen. Órák hosszat elnézett asztala előtt a semmibe, ahol elmosódva, avagy tán csak homályos szemmel látott egy ragyogó szőke fejet, egy melegen mosolygó szürke szempárt.

És az órák eredménye az lón, hogy leírta szép, gömbölyű, szeretetteljes betűkkel: — Sári.

Azután tovább mélézött, amíg ki nem javította így:

— Sáríka! . . .

Nem is tudott egyebet írni a szegény fiu, de ezt sokszor, nagyon sokszor leírta.

ben fog kapni idegen tőkét, ha szüksége lesz rá.

Azt mondják s ezzel szokták a publikumot rémiteni, hogy a mi fizetési mérlegünk 200 millió koronával passzív, más szóval: ennyivel vagyunk adósai a külföldnek. Először is, nem bizonyos, hogy az a Fellner ur jól számította ki; de ha passzív is a fizetési mérlegünk, vajjon az osztrák fizette-e eddig? Ha nem fizette, ha eddig is magunk fizettük meg, akkor alaptalan, üres beszéd, hogy mi a magyar nemzeti bank felállítása esetén ebből a passzivitásból ne birnánk kilábolni.

Igen sokat olvashatunk bankdolgozókrol, legióját a számoknak és összeállításoknak, de nem leszünk okosabbak, mint akkor, ha természetes érzékünket követjük. A szónok természetes érzése az, hogy a magyar nemzeti bank felállításához nem kell más, mint papiros, festék és egy bankómasina; azonkívül kell egy ország, melyet nem pusztított el egészen a tűz, egy ország, melyet nem öntött el egészen a víz, egy ország, melybe nem jön vissza minden esztendőben a sáska, egy ország, melynek népe nem gyámoltalan.

Az eddigi helyzetben is valahogy megvoltunk. Egy azonban bizonyos: a pénzeszközök kulesa az osztrák kezében volt. Nem állítja, hogy hűtlenül sáfárkodott volna a pénzünkkel, de a kulesa a kezében volt s úgy bánt vele, ahogy akart.

Eddig két osztrák hadseregünk volt: az egyik a katonaság, a másik a pénz. Az osztrák-magyar ércpénz-fedezete a bécsi pincékben van. Mennyi van a magyar pincékben, nem tudja. Van valamennyi. Ez azt jelenti, hogy pénzügyi benuhátságunk is teljes és tökéletes. Fegyverünk nincs és pénzünk sincsen.

Mért szükséges ez a népgyűlés? Mi eddig legnagyobb részben egyebet se csináltunk, mint tipeltünk arra, hogy Kossuth Ferenc és társai kiszorítják-e nekünk a bankot. Ezt a segítséget Kossuth Ferenc megköszöni nekünk. Nem tipelnünk kell, hogy lesz vagy nem lesz; nekünk is oda kell adnunk erkölcsi erőnket. S ha Magyarország összes lakossága egy hangon követeli az önálló nemzeti bank felállítását, nem lesz-e az nagy erő? A tiplés mellett a rosszindulatú kibickek ezrei járnak ebben az országban s amellett drukkolnak, hogy ne csináljuk meg ezt a bankot.

Szükséges, hogy Bács-Bodrog vármegye is megnyilatkozzék e kérdésben, szükséges azért, mert az önálló nemzeti bank Magyarország függetlenségének is alapköve.

Beszéde végén üdvözölte Holló Lajos országgyűlési képviselőt, ki ennek a kérdésnek homlokterében áll, ki államférfiui tudását, szavát, tollát ennek a kérdésnek szenteli régtől fogva s felkérte őt, hogy az önálló magyar nemzeti bank kérdéséről nyilatkozzék.

Holló Lajos beszéde.

A nemzetek szabadságvágya nem hiúságból, nagyravágyásból ered; annak forrása a nemzeti életösztön. Szabadság nélkül sem az egyes, sem a nemzet nem tudja kifejteni eletereit, nem tudja megteremteni boldogságának, felvirágzásának alapjait. Ebben a tapasztalásban mi, a küzdő magyar nemzet, nagyon erős tanúságot szolgáltatunk a népek történetében, mert mi századok szenvedéseit állottuk ki és századokon keresztül nem adtuk fel a vágyat, hogy eltiport szabadságunkat visszaszerezzük. Századokon keresztül hiába volt az a küzdelem. Az isteni gondviselésnek kellett segítségül jönni, hogy a ve-

lünk szemben álló erőket és hatalmakat megtörje és kevesbitse s ezzel szemben emelje és gyarapítsa a magyar nemzet erejét.

Igy rázták le déli szomszédaink a nagy déli hatalom igáját; így zsugorodott össze nyugaton az osztrák császárság ereje.

Ujabbkori küzdelemünk körülbelül 30 éve tart s csak a legutóbbi időben sikerült a függetlenségi pártnak a harci küzdelmet oly fokra hevíteni, hogy felolvadtak az elmék, a szívek s az egybe tömörült nemzeti erő nemesak a Bácskában, hanem az egész országban többségre emelte a függetlenség zászlaját.

A felszabadulás nehéz munkáját ez a párt fogja megkezdeni a parlamentben. Nem töri össze máról-holnapra a bilincseket, hanem lankadatlan kitartással, lépésről-lépésre viszi előre a nemzetet.

Egy küzdelem kínálkozik most: az önálló magyar nemzeti bankért, melynek ügyét az egyezkedés alatt már-már elejtették, de az ország függetlenségi közvéleményének felzudulására kikapcsolták a paktumból. Nagy érdeme van benne Justh Gyulának s még nagyobb Kossuth Ferencnek, ki egymaga oda dobta magát, hogy vagy az önálló bankkal bukik, vagy keresztül viszi. Bárhol vagyunk, ne mulasztjuk el azért tiszteletünket és bizalmunkat kifejezni iránta.

Az önálló bank felállítása sok nehézségbe ütközik. Annyi érdeket sért, annyi féltelmet kelt odaát. Az ijesztgetésektől nem tartunk, mert ami más országokra áldást hozott, lehetetlen, hogy egyedül Magyarországra ne hozzon áldást.

A bankjegynek, melyet az osztrák-magyar bank nekünk ad, idegen államban van a fedezete. Egy nemzet souverénitásának ezt a lekicsinylését nem tűrheti. De bizalmunk sincs az osztrák hatalom iránt, mert 80 év előtt egyötödére leszállította bankjegyeinek értékét. Megtette másodsor is és szorultságában bizonyosan meg fogja tenni harmadszor is.

Az önálló bank szervezését követeli a hitelszükségletek ellátása is. Idegen nemzetek még arról is gondoskodnak, hogy a jegybank részvényei külföldre ne menjenek. Egy nagy jegybank az ipari fejlődésnek lelke. A német birodalomban pl. világipart teremtett, kereskedelmét tengeren túl vitte, úgy hogy felkelte a világnemzetek féltékenységét.

Az osztrák-magyar jegybank bennünket is ellát hitellel, de közvetítők: nagy- és kisbankok retortáin keresztül, ami megrágitja.

A magyar pénz értékének leszállításától nem félünk. A magyar pénznek mindig volt értéke, míg az osztrák császári hatalom ki nem szorította a forgalomból. Kossuth Lajos bankjegyei nagyobb értékkel bírtak 48-ban, mint az osztrák birodalom papírértékei.

A kicsiny Románia pénze, mely csak akkora, mint néhány magyar vármegye, parin felül áll. Ha minden kicsiny állam meg tudja védelmezni pénzének nemzetközi értékét, meg fogjuk védelmezni mi is.

Semmi kétség, hogy az osztrák-magyar bank fentartása nem képviseli a magyar érdekeket, hanem az osztrák ipar érdekeit szolgálja. A budapesti jegybank felállítása fogja csak igazán felvirágoztatni nemzeti erőnket.

Ujabbban olyan változások küszöbén állunk a politikai életben, amelyek törekvésünknek csak újabb erőt kölcsönözhetnek. Kossuth Ferenc tömörülésre hívja azokat a hazafias elemeket, kik még nincsenek a 48-as

lobogó alatt. Ha Andrassy követni fogja Apponyi példáját, akkor a nemzeti erő még hatalmasabban fel fog lobogni az egész országban. Ennek azonban csak egyetlenegy lehetősége van. Nem az, hogy visszatérjünk a 67-es rendszerhez és irányzathoz, mert akkor a korszellem elsöpör bennünket. Azok az idők, melyek a rendszert szülték, elmúltak. A 67-iki alkotásokat időről-időre le kell bontani s helyükbe a 48-iki idők szellemének megfelelő intézményeket kell alkotni.

Abban a politikában számolunk a helyzettel, az erőviszonyokkal, nincs lemondás, nincs eltérés a 48-as elvektől, mert addig meg nem állunk, míg a 48-iki szabadságot a maga teljességében ki nem vívjuk.

Megjelent barátaival együtt, hogy tanúságot tegyen elvei erősségéről, meggyőződése szilárdaságáról és hogy kérje Zombor város és a vármegye közönségét, álljon együtt a függetlenségi párttal s ne hagyja abba a küzdelmet, míg az önálló nemzeti bankot meg nem valósítjuk. (Hosszan tartó élénk eljenzés.)

Lázár Pál beszéde.

Lázár Pál nem fél a gazdasági haretől. A hare edzi karjainkat. Hogy ezer évig urak maradhattunk ez országban, annak oka, hogy földmivelő nép vagyunk, mely ragaszkodik a talajhoz s nem engedi át másnak. Fenn a képviselőházban súlyt kell helyezni tehát arra, mit akar Bács-megye, ez a par excellence földmivelő megye.

Az átkos közösségbe a függetlenségi párt nem belement, hanem belevitték. Gróf Tisza István a kereskedelmi szerződések megkötésével kényszerhelyzetet teremtett.

Kossuth Ferencnek sikerült az önálló bank kérdését szabaddá tenni. A többi közt azzal is rémitgetnek tőle, hogy drágább kamatot fogunk fizetni. Ellenkezőleg most fizetünk drága kamatot. Az osztrák-magyar bank kamatlába 4%, az igaz, de álljon elő, aki nem 8%-ot fizet. Bécsben 4%, mire a pénz hozzánk ér 8%. Ha Budapesten lesz bankunk, akkor megkapjuk 5 $\frac{1}{2}$ %-ért.

Lovászy Márton beszéde.

Lovászy Márton egy találó hasonlattal világította meg az önálló jegybank jelentőségét. A kőbányában azelőtt kézi erővel, csakánnyal fejtették a követ. Nagyon nehéz, sikertelen munka volt az. Újabbán lyukat fúrnak a kősziklába, dinamitpatront helyeznek bele és felrobbantják. A robbanás megrepeszi a sziklafalat s könnyűvé teszi a fejtést.

Ilyen sziklafalnak, mely elzár bennünket a nagyvilágtól, korlátozza szabadságunk, megbénítja gazdasági fejlődésünket, Ausztriával való közösségünk. Száz esztendőig döngöttük csakánnyal. Sokszor belesajdult a karunk, sokszor beletört a csakányunk. Most maskép járunk el: dinamitpatront helyezünk el benne, hogy megrepedezzenek a falai s azután megyünk neki csakánnyal. Ez a dinamitpatron az önálló magyar nemzeti bank. Ha ez megvan, meglesz a külön magyar vámtérület is: s ha ez meglesz, a vámbevételket nem fordítjuk a közös hadsereg céljaira, akkor meglesz a külön magyar hadsereg is. Annak a közmondásnak alapján, hogy többet érszel, mint erővel, kitartó munkával megismerjük Magyarország gazdasági és politikai függetlenségét, amelynek természetes következménye lesz népünk jólétének emelkedése és felvilágosítása. Nem kell egyéb, mint kitartás, hazafiasság és a függetlenségi lobogóhoz való tántoríthatatlan ragaszkodás.

„És én bizom — ugymond — hogy meglesz. Ha körültekintek és arra gondolok, hogy gyermek- és ifjkoromban, melyet e városban töltöttem, a függetlenségi eszméknek jóformán nyoma sem voltak, most pedig a város színe-java s a vármegye küldöttei mind felemelik szavukat, akkor azt mondom, hogy elérkezett Magyarország függetlenségének dicsőséges napja. (Elkes eljenzés.)

Lovászy Andor beszéde.

Lovászy Andor szintén egy példával illusztrálta az önálló magyar nemzeti bank előnyöségét. Egy jómódu gazda, ha valaki azt kívánna tőle, hogy helyezze magát gondnokság alá, mert akkor gond nélkül élhetne, bizonyosan azt felelné az illetőnek, hogy az ur vagy bolond ha nem tudja mit beszél, vagy ha tudja, huncut, mert romlásomat akarja. Így van ez az önállóság kérdésével is. Aki a mi józan magyar népünknek azt tanácsolja, hogy maradjon ezentul is Ausztria gyámsága alatt, az vagy bolond vagy huncut. Évszázadokon e gyámság révén hizott Ausztria a mi zsirunkon. De volt egy belső ellenségünk is. A szabadelvűpárt 40 esztendőn át igyekezett belénk disputálni, hogy ez a közösség nekünk előnyös.

Mikor 67-ben a kiegyezést megcsináltuk, mi voltunk a gazdagok s Ausztria jött át könyörögni, hogy vállaljuk át adósságának terhét. Elvállaltuk. A szabadelvűpárt 40 évi működésének róható fel, hogy Ausztria most hatalmas, mi meg gyöngék vagyunk.

A függetlenségi párt, mely elsöpörte belső ellenségünket, a szabadelvű pártot, képes lesz megvalósítani elveit is a kellő pillanatban. Csak résen kell lennünk, mert nagy és erős ellenséggel állunk szemben.

Német és bunyevác beszéd.

Lányi Mór orsz. képviselő német beszédben fejtegette az önálló nemzeti bank kérdését; Jovánovits József bunyevác nyelven tolmácsolta az elhangzott beszédeket s talpraesett példával meg-meg kacagtatta bunyevác közönségét.

A határozati javaslat.

A függetlenségi párt határozati javaslatát magyarul Baloghy Ernő, németül Prokópy Imre terjesztette elő.

Az egyhangulag elfogadott javaslat így hangzik:

„A Bács-Bodrog vármegyei és zombori függetlenségi és 48-as párt által Zomborba, 1908. évi május hó 17-ikére összehívott nagygyűlés, melyen résztvett küldöttségileg Zombor, Szabadka, Baja, Újvidék, Zenta városok és a vármegyei községek nagy száma, egyhangulag kimondja, hogy az önálló magyar nemzeti banknak 1911. évi január hó 1-sejére való felállítását föltétlenül szükségesnek tartja, ennél fogva annak felállítását kívánja és követeli és elvárja az országgyűlési többségtől, hogy programjának ezen sarkalatos pontját okvetlenül megvalósítsa.

A nagygyűlés felkéri Baloghy Ernő országgyűlési képviselőt, hogy ezen határozatot az országos függetlenségi és 48-as párt tudomására hozza.

Banket.

A nagygyűlés után délután 1 órakor a Vadászúrtban 400 terítékű banket volt. A banketten résztvettek az összes megjelent képviselők. A jelen voltak egy része a banket után részt vett a Tulipán Háziipar Szövetség néppünnepélyén is. A képviselők részben a pélutáni, részben az esti vonattal utaztak el.

A háziipar kiállításáról és ennek előnyeiről.

Irtá: **Omelkáné Fridrik Mariška.**

Fernbach Károlyné az a lelkes, mindent felkaroló, igaz magyar asszony, elérte célját, mert sietve tódul közönségünk apraja-nagyja vármegyénk házába, hogy a háziipar kiállítás óriási anyagából esztetikai gyönyörűséget szerezzon magának.

Már a folyosón megállít a sok szép és hasznos tárgy, amely a selymesen simuló sás szálaiból lett fonva, két oldalon pedig olyan kacéran nyújtózkodnak a nádból készült különféle székek, padok, hogy az ember azt se tudja, hogy szépérezkét fejlessze-e vagy a feltörő kényelmet óhajtó vágyát elégítse-e ki. Az első teremben vannak megyénk népének háziipari készítményei. Itt a vonalak rajzában és a színek harmóniájában sok érdekes megfigyelni valót találunk. Az anyagok feldolgozásánál vegyesen fordulnak elő a geometriai és növényi motívumok, stilizált állat és ember alakok.

A többi termekben mindenféle fajta sok nagy gonddal készült kézimunka foglal helyet, csak kár, hogy e szép és finom technikai kivitel nagyjából kópia s még hozzá nem is modern irányu. Jóleső érzéssel láttam, hogy a esetneki csipke mindig nagyobb tért kezd hódítani. Nagyon szép Trischlerné eredeti tervezésű terítője, a horgolást Krump Anna végezte.

Sok érdekeset tár elénk a sokac szoba. Vastag fonál a legügyesebb technikával érvényesül a fátyolszerű alapanyagokon, no meg a legellentétebb színeket is mester módon tudják harmóniába hozni.

Egy külön szobát tölt meg Spitzer cég művészi technikával készült fehérnemű kollekciója és a hódási posztó-, kalap- és szalaggyár termékei.

Műkedvelőink óriási számu képei között alig látunk egy-egy eredeti fölvételt. Csodálatos, hogy korunk minden népénél tapasztalt előre törekvés se hat, nem készlet nálunk önállóságra. Műkedvelőink között látható Matkovičné eredeti fölvétele. Temeriní táj; vonásai bátrak, félelem és habozás nélkül áll ki a mezőre, amellet élvezi a temperált színek halk összjátékát is. Husvét szobrai szép jövőt mutatnak.

Itt-ott megállítja műértőinket néhány iparművészeti tárgy. A többi közt ott van három retikül, amelyről elég csak annyit mondanom, hogy Juhász Árpád festőművész eredeti tervezése, a himzés Omelka Joláné. Ez műértőnek gyönyörűséget szerez, a tanulni vágyónak meg bő anyagot.

Sok szép és eredetit állított ki Knézyné Frey Ella és tanítványai: Schverer Margit és a Bäsler testvér pár.

Ez a rövid észleletem a tanulni vágyókat bizonyára megbékíti, mert dolgaik mellett nem akarok embert bántani, távol áll ez tőlem, — kritikám csak a műhibákat illeti. Utalva vagyok arra, hogy a rossz dolgokat megvilágítsam s ezzel kapcsolatban a jobbakra felhívjam a figyelmet, ha az elsőt nem teszem ismertetésem tárgyává, nem lehet bizonyos és közreható. Mert nem elég csak azt kiáltanom, hogy „haladnunk kell“, tudni kell azt is: honnan és hova? mert anélkül a laikus nem képes az igaz és a hamis ut között különbséget tenni.

Kiállításunkat kereskedelmi szempontból már fejtegették, de ennek kulturális és erkölcsi előnye is lehetnek, sőt kell, hogy legyen, ha a további munkálkodásukat egy kis tisztánlátás előzi meg, mert ezzel a helyes nyomra léptek.

A kiállított dolgok sokaságából látszik az a lázongó munkára törekvés, amely ma az asszonyvilág csaknem minden rétegét foglalkoztatja.

Nem érdemel gáncot az, hogy munkáik eddig nagyjából helytelen, de most már művészeink olyan hévvel működnek a szepet, helyest megmutatni, ismertetni, hogy a közönségnek csak „akarni“ kell, mert munkáik ferdeségénél az akarat a bűnös; vagy olyan erőtlen, hogy nem tud felülemelkedni?

Itt habozás nélkül, erős elhatározással a tanulás ábecjénél kezdjük dolgaikat, akkor majd elérjük azt a magaslatot, ahol az irigylendő külföld asszonyai vannak.

Egy nehezen érthető hiba van s ez az, hogy a dolgozó emberben mindig nagyon sok az optimizmus magával szemben, de inkább a nő az, akit a felvilágosítás legtöbbször testi és lelki csüggedésre bír, mert a férfitemészet erélye az első szurás után újabb kísérletekkel élteti reményét, küzdelmét. Sokszor meg van az a nőknél is és akkor látjuk csak igazán, hogy erős akarat és szívmelegséggel mit tud egy nő teremteni.

Elfacsarodott a szívem, mikor a kézimunkák labirintjába léptem, s láttam, hogy még mindig a természetet híven utánozni akaró tüfestés és a festői hatást elérni vágyó goblen uralkodik és az is százszor agyoncsépelet minták után készült. Kárba vészett szemrontás és haszontalan időtöltés. Tüvel festeni úgy sem lehet, de nem is szabad, mert ez hamis dolog lenne, a festéknek van sok tere, ahol érvényesülhet. A festésnél ugye bár nem keressük azt a hatást, hogy varrásnak nézzék. Így a varrás sem akarjon mást mutatni, mint a mi. Szinte kiabálva kell maga felé terelni a figyelmet, hogy ide nézzetek, én varrás vagyok, de remélem is, hogy nem néztek másnak, mert nem is akarok másnak látszani.

Készítünk művészi gobelineket, himzéseket, a melyeknek motívumai figurálisak vagy virágokkal tarkítottak, de azok dekoratív színeikkel erősen feltűntetik, hogy nem festés, hanem varrás vagy szövés az az előtünk levő holmi.

A figyelmesen sétáló műérző publikum kellemes benyomásokat szerez, ha látja az itt-ott felcsillámló iparművészeti tárgyakat; a dilettánsnak meg, aki maga is szeret otthon egy kicsit bőrbe, fába égetni, himezni, festeni, alkalom kínálkozik, hogy megnyiljék a szeme és belássa, hogy rosszul teszi, mikor mindenféle német, kínai, rokokó, bosnyák és más idegen minták után készíti apró házi holmiját, kézimunkáit. Műkedvelőinknek ezek az eredeti tervek sok jó ötletet szolgáltathatnak. Nincs szükségük hölgyeinknek arra, hogy idegen agyoncsépelet stílusok szolgálatába szegődjenek, ne hirdessék munkáikon, hogy a magyar kincsesbányába mégse találták meg magukban a magyarságot.

Éppen ennek a modern stílamlatnak a nagy szabadsága ad alkalmat arra, hogy nyomon követhessék a modern magyar művészeket. Ha ezt a stílust, izlést egyszer magába szívta valaki, s utána szerény próbálgatásait szemléli, meg fogja látni, mennyi örömet, gyönyörűséget lel benne és meg fogja látni, hogy ez becsesebb minden művészi másolatnál. Ha művészi szempontból nézzük a dolgot, akkor is a legrövidebb önálló munka az ő naiv keresetlen bájával több, mint akár a művész tervezte utánzat, úgy van ez az iparművészet, úgy van ez a képzőművészetnél. Mert aki nem önálló munkát végez, az nem egyéb színek és vonalakat másoló gondolat nélküli gépnél azzal szemben, aki egyéniségét juttatja érvényre munkájában.

Most ismétlésekbe bocsátkozom, de nem tudom eleget hangoztatni, hogy munkáik a stilizáló nyelvet beszéljék, egyszerű foltokkal redukálják a tárgyat, kevéssel csináljanak meg mindent. Sokszor tapasztaltam, hogy a laikusok azzal rontanak magukon, hogy azt hiszik kritizálniuk kell, ahelyett, hogy át adnák magukat a művészi szép tanulmányozásának, élvezésének.

Népünkben sokkal jobban kivan fejlődve és egészségesebb a művészi érzék. Nálunk csudalatos harmóniában áll a lakás berendezés nemcsak a ház architektúrájával, hanem minden esőpség ugyanazt az izlést viseli magán, még a ruházat is teljesen alkalmazkodik az általános stílushoz.

Most már sok helyen látjuk, hogy az annyira szép népviselet is mennyire ritkul. Ennek oka a gyárilag előállított iparcikkék olcsósága, a szállítás könnyűsége, a vidéki lakos gyakori érintkezése a városival s ennek utánzása. Bizony, ha a művészek fel nem

karolják, pár év múlva hirtelen, míg így meg marad ősi művészetünk, csak hogy átírva saját stílusunkra. Ha műkedvelőinknek is ilyen lankadatlan volna az akarata, akkor nemsokára elérné azt a célt, hogy a magyar megtalálna minden tárgyon a saját képét.

A művészet megértése és méltánylása kedvéért, mindenkinek gyönyörűsége és lelki épülésére komolyan kellene foglalkozni ennek tanulmányozásával. Akkor nem lennének rászorulva a kárpitos találékonyására, amely végeredményében sem kelti azt a hatást, amelyet elérni óhajtunk. Szinte felszisszen az ember, ha látja, hogy legtöbb uri lakásban ugyanaz az áramlat vonul végig, amelyet a kézimunkákon látni. A művészietlen izlés össze hord mindenféle drága holmitól kezdve a német-reneszánsz butor s keleties kárpitozástól egészen a magyaros kancsók és a kínai népekig. Igaz, ez külön-külön lehet mind szép, de együtt?

A különféle dolgok felhalmozása megbont minden egységes hangulatot, van drága lakásuk, de harmonikus otthonuk nincs.

Harmonikus otthonra csak úgy tehetnek szert, ha nem azzal a tudattal dolgoznak és vásárolnak, hogy „ezen bizonyosan sok irigynak megakad a szeme“, hanem ha csupán csak azt nézik, hogy egyéni izlésüknek megfelelően és lakásukban a meglévő keretben ne zavarja az összhangot. Kár, hogy közönségünk az iparművészetet még nem méltányolja eléggé, de hiszem, hogy Ruskin lelkéből eredő nemes áramlat, amely már befutott minden országot s mely szerint arra kell törekednünk, hogy környezetünk tárgyait munkáinkkal igazán széppé tegyük, közönségünk körében is méltánylásra talál.

Művészeink nagy része már az iparművészet szolgálatába állt, mert hiszen éppen olyan kaliberű munkát végez a minket környező tárgyak tervezésében, mintha tehesse a képek színeivel juttatja érvényre.

Műkedvelőinknek is az iparművészet terére kellene áttérni a helyett, hogy rossz képek másolásával töltik idejüket. De az iparművészkedés terén se akarjanak mindjárt nagy alkotásokkal végezni, ott van a vonalak játéka és a színek-harmóniája, kezdjék ezzel. Mennyi művészetet, kifejezést lehet ebbe is belevinni.

Nézetem szerint a szülőknek gyermekeik nevelésénél minden művészetek közül az iparművészetre kellene helyezniök a fősúlyt. Ezt azért, mert megértőjének a természet kimeríthetetlen forrása adna dolgot örökre, lelke mindig szórakoznék, nem jutna ideje, — de akkor nem is foglalkozna emberi voltát lealacsonyító dolgokkal, boldogságot találna magába, boldog kis világot teremene maga körül. Hogy ez megvalósulhasson, a gyermeket már legkisebb korukban szoktatni kell arra, hogy rajzoljon le mindent amit lát, vagy képzelete szül és ezt mindjárt örökítse is meg játékaiban, minden anyagon hozzá illő anyaggal.

Mindezeket a gyermek szívesen is teszi, mert nagy benne az öntevékenységi ösztön, csak elnyomunk nem szabad. Vigyük ki a gyermekeket sokszor a természetbe; ennek szemlése, tanulmányozása nemcsak nemesít, de az ember testi és erkölcsi egészségét is rendben tartja. Ez az élvezet tiszta, olcsó, könnyen hozzáférhető és örökké velünk tartó.

Ha valaki egyszer ezt átértézte, akkor nem tűzeli elérhetetlen dolgok után való hiúsóvárgás, hisz akkor átláthatja, hogy ezek révén él az ember örökös boldogtalanságban, mert ha el nem éri, Istenét ostromolja vagy a végzete ellen tör.

Ha a gyermekben nem csak a fejét műveljük, hanem nézetem szerint az érzelmet is, akkor az ilyen gyermekre termékeny kincsekkel gazdag, áldásos jövő vár.

Erzsébet-ligeti népnünnepély.

Kedvező időben, körülbelül 3000—4000 ember jelenlétében, zajlott le vasárnap délután a kiállítás keretében rendezett népnünnepély, melynek színterül, a májusi virágpompájában diszljó, tágas Erzsébet-ligetünk szolgált.

A közönség bevonulása már a kora délutáni órákban kezdődött. Képvisele volt városunk társadalmának minden osztálya az ünnepélyen. A délelőtt megtartott népgyűlésre a vidékről besereglett küldöttségek tagjai és hozzátartozói, a környék intelligenciája, a városi tanyák népe, katonaság, a vasárnapi „kimenőt“ élvező cselédség teljesen előzőnlötte a ligetnek minden útját és szabad terét; egy nyüzsgő táborban olvadván össze ezen tömeg a liget zöld keretében hatalmas, szindus látványt nyújtott, egy igazi népnünnepély képét, amilyenben a mi csendes városunkban még ez ideig nem volt alkalmunk gyönyörködni.

Az ünnepély központja a liget közepén elterülő tágas tér volt. Itt voltak felállítva a zöld galyagból készített sátrak, melyekben városunk urasszonyai és urleányai Fernbach Károlyné urasszonyával, a rendezőség elnöknőjével, fáradhatlan buzgalommal árulták a pezsgőt, ételeket, konfettit és egyéb trefás játékokat. Itt játszott Sipos Ferkó cigányzenekara, itt volt felállítva a cukrász sátor, valamint a terített asztalok egész raja, melyeket a közönség már jóval a megnyitás előtt lefoglalt. E téren volt felállítva a kabaret emelvény, továbbá a vásárok népszerű játéka, a „bieska állvány“ és egyéb szórakoztató látványosságok, melyeket a pajzán kedvű ifjuság csakhamar körül özönlött. Hátterben az újtemplom felőli bejáratnál a sorsjátékokra adományozott állatok lettek elhelyezve, melyek között az összes házi állatok képviselve voltak, körülveve a „vérmes reményekkel“ eltelt sorsjegytulajdonosok tömegétől. A legtöbb „sóvár pillantás“ természetesen a „hauptreffer“ tárgyakra: a szimentáli bikára, számárra, nomeg a göbére esett, melyek csendes nyugalommal várokoztak sorsukra és új gazdájukra.

A liget hátsó köröndjében a vendéglősök „laci konyhái“ voltak elhelyezve, valóságos sátorbort nyújtva a szemlélőnek, melyekben az apatini „rezes banda“ fujta a magyar nótákat a nagyszámban körül sereglett „fehér népek“ és katonaságnak nem kis öröme és élvezetere. A zsvaj és élénkség délután négy órakor hágott tetőpontra, mikor is a népnünnepély látványosságai lettek bemutatva, melyek a confetti és serpentin csatában kimerült közönséget egy gomolyagba összpontosították.

Ott láttuk a cabaret emelvényen városunk vigkedélyű fiatalságának tagjaiból „szervezett“ „uri zenekart“ Szondy Pista „jónévű“ primásával az élén, aki nótáival és kupléival szórakoztatta a körülsergelt, hálás publikumot, nem kis „konkurrenciát“ csinálva „kollégájának“, Sipos Ferkó primásnak. Egyidejűleg vették kezdetüket a többi szórakoztató mutatványok és játékok is, melyeknek befejeztével két órakor a sorsjáték vette kezdetét.

Kétszáznál több tárgy lett kisorsolva 2000 korona hozzávetőleges értékben. A sorsolás villany fény mellett folytatódott és 9 óra után ért véget. A sorsolás tartama alatt a közönség soraiban, az egyes tárgyak átvételkor derűs jelenetek játszódtak le, lelkes óvációban részesítve a szerencsés nyerőket, miközben természetesen a humoros megjegyzések sem maradhettek el.

Már tíz óra felé járt az idő, mire a liget csendes nyugalomát ismét visszanyerte. A látványosságok és bohókás trefák közepette kifáradt közönség egy igazán élvezetes, szórakoztató délután emlékével hagyta el a

liget, mely ünnepélynek sikeres rendezése Fernbach Károlyné és a vele közreműködött urasszonyok és urleányok érdeme, akik fáradhatlan buzgalommal és kedves szeretetreméltósággal teljesítették fáradságos munkájukat.

— m. — a.

Tájékoztató alább adjuk a nyeremény- és kisorsolt számokat:

Nyeremény-szám	Sorsjegy-szám	Nyeremény-szám	Sorsjegy-szám
1	6150	105	8756
2	3662	106	3255
3	989	107	5056
4	7969	108	7478
5	46	109	9708
6	2160	110	3279
7	6995	111	9363
8	6329	112	4636
9	7829	113	277
10	6284	114	8980
11	8017	115	1260
12	4563	116	4259
13	4507	117	268
14	9555	118	3078
15	7656	119	2198
16	5307	120	67
17	429	121	3139
18	4673	122	362
19	4046	123	998
20	5042	124	9519
21	8824	125	8260
22	9610	126	1555
23	9917	127	9885
24	5099	128	7124
25	5434	129	1566
26	9223	130	4421
27	2452	131	6402
28	6648	132	2500
29	5185	133	491
30	8667	134	6185
31	3016	135	6214
32	2179	136	3794
33	6836	137	2185
34	7848	138	1977
35	1269	139	982
36	9653	140	3029
37	1631	141	3011
38	6838	142	3010
39	1761	143	4018
40	9407	144	6165
41	2885	145	694
42	3269	146	2665
43	2443	147	1971
44	6651	148	2045
45	8463	149	8797
46	9340	150	3418
47	2834	151	2767
48	2187	152	5285
49	9096	153	9593
50	9143	154	5627
51	3468	155	4189
52	3207	156	2261
53	6425	157	5302
54	371	158	1296
55	6299	159	5569
56	8051	160	3350
57	7623	161	820
58	1088	162	318
59	1001	163	4589
60	1721	164	3926
61	6015	165	7821
62	2957	166	685
63	1383	167	5227
64	5058	168	6427
65	2569	169	8425
66	7159	170	3573
67	5718	171	6222
68	6513	172	6379
69	900	173	8766
70	6383	174	596
71	8271	175	6504
72	1054	176	3254
73	3209	177	6934
74	7593	178	8361
75	803	179	1595
76	8536	180	3224
77	5971	181	1118
78	1675	182	2975
79	3067	183	8140
80	3043	184	4169

Nyeremény-szám	Sorsjegy-szám	Nyeremény-szám	Sorsjegy-szám
81	8251	185	895
82	5264	186	3987
83	1481	187	3827
84	1800	188	8653
85	5916	189	9584
86	8556	190	3738
87	161	191	4683
88	8108	192	2292
89	6287	193	5674
90	1467	194	475
91	5523	195	4505
92	1965	196	6357
93	8073	197	1133
94	2457	198	3219
95	8445	199	4100
96	1206	200	2823
97	1801	201	4561
98	3312	202	900
99	9198	203	4800
100	8715	204	5257
101	2032	205	4584
102	6927	206	9406
103	3883	207	7472
104	8098		

H i r e k .

Pénzügyi kinevezések. A pénzügyminiszter Marosi Ferenc sepsiszentgyörgyi pénzügyi segédtitkár pénzügyi titkárrá és Takács Sándor zombori pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá a zombori pénzügyigazgatóságához, Peremi Miklós váci adóhivatalhoz, Gulyás József zombori adóhivatalhoz, Gulyás József zombori adóhivatalhoz kinevezte.

Kinevezés. Dr. Zoltán Sándor óbecsei járásbíró az újvidéki kir. törvényszékhez bíróvá neveztetett ki.

Schweidel-szobor megkoszorúzása. Folyó hó 17-én a verbázi gimnázium növendékei tanáraik vezetése mellett megtekintették a háziipar kiállítását. A kiállítás megtekintése után a Schweidel-szobor elé vonultak, ahol a gimnázium egyik tanára meghatározó beszédet mondott és a szobrot megkoszorúzták.

Kettős eljegyzés. Löbl Jakab ósziváci földbirtokos, megyei bizottsági tag, leányait f. hó 17-én jegyezték el a legszűkebb családi körben, Leonkát dr. Adler Miksa gyógyszerész Orosházaról, Olgaát zombori ifjúságunk közkedvelt alakja, dr. Gal Rezső.

Emlékünnep. A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat megalapításának negyedszázados évfordulója alkalmából 1908. május hó 31-én Zomborban, emlékünnepet ül. Ez ünnepi gyűlésre a meghívottakat már a napokban szétküldi a társulat.

Adomány. A Bács-Bodrog vármegyei háziiparkiallítás költségeinek fedezésére újabb gróf Chotek Rezső 500 és Zsulyevits Ernő 20 koronát adományoztak, melyért a rendezőség ezúton is köszönetet mond.

Nepomuki Szent János. Szombaton ünnepelték meg a molnárok védszentjének ünnepét: Nepomuki Szent Jánost. A parti molnár, a szélmolnár és mindenféle más molnár ünnepet ült a védő szent tiszteletére. Főleg ezt a napot megülik a vízi molnárok, akik ilyenkor sok helyen Szent János szobrát esolnakba teszik és megszentelték a folyón.

A kir. tanfelügyelő Csurogon. Aradi Árpád kir. segédtanfelügyelő, mint levelezőnk írja, a múlt héten Csurogon tartózkodott, ahol az összes népiskolákat meglátogatta. A katolikus és a zsidó iskola tanteredményével a tanfelügyelő meg volt elégedve, sőt egyes tanítókat kitüntetőleg meg is dícsért, de a gör. kel. iskolának a magyar nyelv tanítása körül észlelt mulasztásait megróttta és a mulasztókat szigorúan felhívta a pótlásokra és a jövőbeni nagyobb eredmény biztosítására.

Értesítés. Értesítjük t. fogyasztóinkat, hogy f. hó 19-től 23-ig reggel 4 órától d. u. 2, esetleg 4 óráig az áramszolgáltatás szünetel. Az üzemvezetőség.

A háziipar kiállítás látogatottságáról. A Bács-Bodrog vármegyei háziiparkiallítás látogatóinak számáról érdekesen számolnak be a következő adatok: a megnyitás napján, szerdán, belépőjegyet váltott 453, azóta rendes napi jegyet váltott csütörtökön 307, pénteken 163, szombaton 317 és vasárnap 987. Bérletjegyet váltottak eddig összesen 92-en. Ezenkívül szombaton délelőtt az ujverbázi polgári leányiskola 40 növendéke és vasárnap az ujverbázi gimnázium 102 növendéke látogatta meg tanító-nők, illetve tanáraik vezetése mellett a kiállítását. Hétfőn a dernevei elemi iskola tanulói voltak a kiállításon. A bérletjegyek mátlól fogva 2 koronáért kaphatók a pénztárnál. Kívánatos volna, ha megyénk többi intézetei is követnék Ujverbász példáját, hogy a tanulságos kiállítás megtekintésére növendékeikkel tanulmányutakat rendeznének.

Hadzsy szobrának leleplezése. Hadzsy Jánosnak, a topolyaiak híres orvosának és a verbázi kerület volt képviselőjének szobrát június végén leplezik le Topolyán. A szobrot Teltsch Ede, a kiváló szobrász-művész készítette.

A postás sorsjegyek nyere-ménye. Mint értesülünk, a postás sorsjegyek f. hó 2-án történt nyereményhuzásán a 800 koronás nyereményt (ezüst evőkészlet) itt Zomborban nyertek meg. A nyerő eddig még nem jelentkezett s így nem tudni, hogy ki a nyeremény tulajdonosa.

Adomány. Dr. Városv Gyula kalocsai érsek a Bács-Bodrog vármegyei tulipán háziipari szövetség által rendezett háziipari kiállítás költségeinek részbeni fedezésére 300 koronát és dr. Falcione Nándorné 30 koronát adományozott.

Tüntetés a magyar cimer ellen. Újvidékről jelentik: Az új iskolatörvény értelmében az újsóvei luteránus egyház iskolaszéke a népiskolára kifüggesztette május elején a magyar felirású táblát, ellátva azt a magyar címerrel is. Az egyháztanács most azzal a megokolással, hogy az iskola nem magyar, hanem német, a táblát levétette. Az újvidéki főszolgabíró az egyháztanácsot 500 korona pénzbírságra büntette.

Sétahangverseny. A háziipari kiállítás rendezősége a jövő hét folyamán a sok tanulságos és remek látványosságok között még sétahangversenyt is rendeztet. A sétahangverseny dacára a belépődíj 30 fillér marad. A keddi sétahangversenyen Sipos Ferkó zenekara játszik. Ugyancsak a sétahangverseny alkalmával világposta is lesz. Akar férfi, akár hölgy kapja a legtöbb levelezőlapot, értékes ajándékban részesül. Az ajándékok a kiállítás faradhatatlan buzgalmu elnöknője, Fernbach Károlyné adja. — A levelezőlapok 24-én, a kiállítás alatt olvastatnak össze, amikor az értékes jutalom is kézbesítetteti fog Sétahangverseny lesz kedden, csütörtökön és szombaton.

Esküdtészeki tárgyalás. Lázár testvérek bűnügyében, akik apjuk szeretőjét agyonverték, az esküdtészeki tárgyalás június hó 5-én lesz. A fiatal embereket dr. Pataj Sándor ügyvédő védi.

Fagyos szentek. A három fagyos szent, Pongrác, Szervác és Bonifác az idén meztagadták régi hírüket. 12., 13. és 14-én nem hogy fagy nem volt, hanem 20—25 fokos melegben izzadtunk. Voltak, akik a nagy hőség ellen a már megnyitott hideg fürdőben kerestek enyhülést. Fagy nem volt s így a gazdáknak még csak május 25-étől, Orbán napjától kell tartani.

Munkásházak Zentán. Valóságos városrészt építést kezdik meg a napokban Zenta városában. Az eddig nyomorúságos lakásviszonyok között élő gazdasági munkásoknak négyszáznyvenöt munkásház épül. Zenta városa a munkásházaknak szükséges telkeket négyzetötenként egy korona 50 fillér árban engedte át. A földmívelésügyi miniszter mindaddig, míg a munkások házaik megváltására az amortizációs kölcsönöket törlesztik, az évi annuitáshoz két százalékkal járul a kamatterhek könnyítéséhez.

Vasúti gyűlés. A Bács-Bodrog vármegyei h. é. vasút társaság május hó 21-én gyűlést tart Budapesten.

Műkedvelői előadás. A zombori ösztönműködés műkedvelői osztálya 1908. évi május hó 24-én, vasárnap, a városi színházban könyvtár és házalapja javára, táncdal és világpostával egybekötött műkedvelői előadást rendez. Színe kerül: „Fehő Klári“. Népszínmű 3 felvonásban. Irta Rátkai László. A darabban szerepelnek: Csonka Józsefné, Lustig Mór, Markovics Katica, Bogdán Anna, Ujkéry Antal, Petre István, Vitkovics János, Schneider Béla, Ujkéry Ferenc, Ujkéry Terézia, Bischof Lenke, Héhn János, Dürr Béla, Hosszu Sándor, Gergurov István, Kovács Ádám, Göttlicher József, Bogisics József, Dsida János. — Helyárak: Prosc. páholy 8 kor., páholy 7 kor., földszinti ülőhely 1., 2. sor 2 kor., 3., 4., 5., 6. sor 1 kor. 60 fill., 7—14 sorig 1 kor. 20 fillér, földszinti állóhely 1 kor., karzati ülőhely 1 korona. Színlap ára a pénztárnál 20 fillér. — Jegyek előre válthatók: Kollár József ur könyvkereskedésében, az előadás napján a színházban d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig és este a pénztárnál. — A páholybérlet jogai május hó 19-ig tartanak fenn. — Kezdeté pont 8 órakor. — Felülfizetéseket közszónokkal fogad és hírlapilag nyugtázza a rendezőség. — Az előadás után táncmulatság az „Elefánt“-szálloda összes termeiben. Az összes jegyek a táncmulatságra érvényesek. — Az előadás után érkező vendégek a táncmulatságra egy korona belépő jegyet tartoznak váltani. — Azon hölgy, ki a legtöbb levelezőlapnak a birtokában lesz, valamint, ki a legtöbb levelezőlapot eladja, igen értékes jutalomban részesül.

Kéményseprők gyűlése. Bács-Bodrog vármegye kéményseprői Szabadkan vasárnap nagygyűlésre jöttek össze, melynek célja érdekeik megvédése volt. A gyűlés elnöke Nagy Gergely adai, jegyzője Kovács Béla kossuthfalvai kéményseprőmesterek voltak. A gyűlésen azon kívánságaiknak adtak kifejezést, hogy a megyei szabályrendelet módosíttassék, hogy a kerületek mostani beosztása érintetlen maradjon s hogy a díjakat czentul, az évi összeírás alapján, a községek szedjék be s ezek fizésék a kéményseprőket. Végül 15 tagú küldöttséget választottak, mely a kéményseprők kívánságát a vármegye főispánja és alispánja elé terjeszti.

Eljegyzés. Dr. Dukesz István nagyváradai ügyvéd eljegyezte Steiner János zombori szesznagykereskedő leányát, Erzsikét.

Hamis pénz. Ujszivác községben és a környékbeli falvakban nagymennyiségű hamis pénz van forgalomban. Különösen husz és ötven koronás papírpénz van igen elterjedve. Az utánzatok valóságos művészettel készültek és csak alapos megfigyelés után különböztethetők meg az eredetiektől. A csendőrség erélyes nyomozást indított, azonban mindeddig minden eredmény nélkül.

Elmarad az „inspicirung“. Voltaképen szemlének kellene mondani, de mi magyarok is jobban ismerjük az „inspicirung“ néven. A nagy tavaszi hadiszemle neve ez a német szó, amikor a legénység közül bárki, ha panasz, kérése, bárminemű óhajta volt, egyszerűen kilépett a sorból s előadhatta szíve vágyát. Nem kellett bevárnia a rendesnek mondott, de voltaképen csak hosszadalmas szolgálati utat. Most aztán ennek a tavaszi inspicirungnak vége. A közös hadügyminiszter rendelte el, hogy vége legyen. Azt mondja ezt kimondó rendeletében, hogy az a bizonyos rövid uton való panaszok, kérés úgy is haszontalan volt, mert a panasz, vagy a kérés mégis csak a maga rendes útján ment, úgy, hogy a tavaszi csapatszemplék, melyeknek pedig ez volt a főcéljuk, teljesen feleslegesek.

Magas életkor. Özv. Klein Józsefné a múlt szombaton 102 éves korában Nemesmiliticsen meghalt.

Névmagyarosítás. Kohn Etel kossuthfalvai lakos Kertészre és kiskoru Mezerics Béla szabadkai lakos családi nevének Marosra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Kántorválasztás. A moholi szerb hitközség az üresedésben volt kántori állásra Jurisics Ivánt, a szerb nemzeti színház tenoristáját választotta meg.

Elfogott gyujtogató. Maleticski nádajai gazdának nádfődeles háza már nagyon nyüvött volt és szerette volna azt új tetővel ellátni, de olesó pénzen. Gondolt tehát egy merészet és az eléggé jól felbiztosított tetőzet felgyujtására felbízta kocsisát. Ezért a bizalmi munkáért 20 koronát ígért a szegény kocsisnak, aki egy éjjel eleget tett a gazda óhajának. Iszonyu nagy tüzre ébredtek föl a megrémült szomszédok. Az oltás hiába volt, a háztető teljesen leégett. A sunyi gazda már a markában érezte a biztosítási pénzt, amikor egyszerre ott termettek a csurogi csendőrök. Valaki besugta nekik a dolgot és vallatásra fogták a gazdát is, a kocsist is. Némi tagadás után végre a kocsis kibökte, hogy miként történt a tűz, erre azután őt is, meg a felbujtó gazdát is letartóztatták és bekísérték a szablyai járásbírószákhöz.

Alba Nevis irónő fölkéri a magyar irónőket s általában azokat a hölgyeket, akik irodalommal foglalkoznak, hogy egy, a magyar irónőket érdeklő irodalmi ügyben vele címüket (Budapest. VI. ker., Podmaniczky-utca 15., fsz. 6.) mielőbb közöljék szíveskedjenek.

Tűz Hercegszántón. Nagy tűz pusztított a múlt héten Hercegszántón. Három lakóház, öt gazdasági épület és sok takarmány égett el. A kárvallottak Körösty József, Faesko István és Burány Ferenc. Rövid idő alatt Hercegszántón ez már a második tüzeset.

Uj huszkoronás bankjegyek. Nyolc év előtt, 1900. március 31-én becsatolták ki a most is forgalomban lévő huszkoronás bankjegyeket s az osztrák-magyar bank már egy év előtt elhatározta, hogy új huszkoronás bankjegyeket fog kibocsátani s a régieket bevonja. A jegybank főtanácsának múlt heti ülésében állapították meg az új bankjegyek kibocsátási idejét. Eszerint június 22-én bocsátják ki az új huszkoronásokat, amelynek mintáját Hegedűs László magyar festő rajzolta.

Birói letételek felvétele. A pénzügyminiszter szigorú utasítást adott ki az összes adóhivataloknak, hogy oly esetekben, midőn a letét felvételére nem a kiutaló végzésben megnevezett egyén, hanem annak meghatalmazottja jelentkezik, a számféjtésnél az utasításban foglalt rendelkezésekhez a legszigorubb alkalommal kötelezőnek, vagyis a meghatalmazotttól minden egyes esetben és minden ügyre vonatkozólag külön kiállított, közjegyzőileg hitelesített meghatalmazást követeljenek. Végül külön is utasítja a pénztárakat, hogy ügyvédek által helyetteseik, vagy irodai alkalmazottaik részére adott általános és visszavonásig szóló meghatalmazásokat el ne fogadjanak, ilyenekre többé kifizetéseket ne teljesítsenek. E rendeletre felhívjuk érdekelte olvasóink figyelmét, hogy az illető pénztárakhoz hiába ne fíradjanak.

A csábító ügynökök ellen. A földművelésügyi miniszter utasította az összes törvényhatóságokat, hogy azokat az engedélyvel nem bíró ügynököket, akik külföldi gazdaságok részére magyar gazdasági munkások közvetítésével üzletszerűleg foglalkoznak, szigorúan üldözzék és büntessék. A miniszter 15 napi elzárást vagy 600 korona bírságot szab ki ezekre az ügynökökre.

Öngyilkosság. Todora János szepiliget-i rendőrfelügyelő a fölötti bánatában, hogy egyetlen leánya meghalt, föbe lötte magát. Sebei életveszélyesek.

Leánykereskedő. Az óbecsei rendőrség egy veszedelmes leánykereskedőt csípett el a múlt héten éppen akkor, amikor elcsábított áruát el akarta szállítani. Az asszonyt a rendőrök bekísérték, ahol kitűdött, hogy özv. Aradi Józsefnének hívják és török-becei lakos. Aradiné a vele volt három óbecsei leányt Szegedre akarta szállítani, hogy ott jó pénzen tovább adja hasonló leánykereskedőknek. Az elcsábított leányokat orvosrendőrileg megvizsgáltatták és súlyos betegségeket találtak, miért is ezeket a szabadkai kórházba küldte az előjáróság, míg az elcsípett leánykereskedőt tolong uton juttatták hazájába.

Magyar név. Mracsina Krisztina zombori illetőségű budapesti lakos „Szabados“-ra, Stark Félix uverbászi lakos „Szegő“-re változtatták családi nevüket.

Elkeseredett inas. Zigler Jakabnak — ki Ujszivácra kereskedő inas volt — sehogysem volt kedve a munkához. Már többször kérte apját, ki Feketehegyen lakik, hogy vegye őt ki az üzletből, mert egyáltalán nincs kedve dolgozni. Apja azonban nem teljesítette kérését, sőt szigorúan ráparancsolt, hogy szorgalmasan végezze munkáját. A tanonc azonban ugylátszik érezte, hogy a mai társadalom nem méltányolja es jutalmazza kellőleg a munkát, mert a dolog továbbra is nehezére esett. Végre a napokban annyira elkeseredett, és mielőtt lefeküdt volna, belemártotta kezét az erős szódába. S amit nem tett meg apja, azt megtette az erős szóda: megszabadította őt a munkától. Az elkeseredett fiut rögtön Feketehegyre szállították szüleihez.

Tiszába fult fiu. Óbecsei levelezőnk írja: A tiszai fürdésnek már meg van az első áldozata. Csütörtökön egy 10 éves fiu fürdőzés közben a Tiszába fulladt. A fiu Strazmesterov Szvetozárnak iskolába járó fiacskája, akit a társai elcsaltak a Tiszára fürödni. A fiu nem tudott uszni, de társai addig esalagatták, míg csak velük nem ment, hogy élvezze a korai fürdőt. Lassankint haladt be a vízbe, amikor egyik csintalan pajtása meglökte, a fiu elbukott a vízben, mire a víz sodra mind beljebb vitte a fudóklót, végre teljesen elmerült a vízben. A megrémült fiuk erre elfutottak s így a szülők csak később tudták meg, hogy tíz éves fiuk nincs többé, elragadta a Tisza hulláma.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvénytörvények Solti Lajos adai és Tukács Szilveszter magyarkanizsai lakókat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Borbélyok címtára. König Károly marosvásárhelyi borbély érdekes és minden borbélynak hasznos könyvet adott ki. Ez a könyv felöleli az összes magyarországi borbélyok és fodrászok pontos címét. A könyv Zomborban Makra György fodrásznál kapható. Ára 1 korona.

Országos jubileumi zarándoklat Lourdesbe augusztus hó 8-án indul Nagyboldogasszony ünnepére dr. Városy Gyula kalocsai érsek öngyméltósága védnöksége alatt. A zarándoklat lelkivezetését egy több tagból álló papi rendezőbizottság látja el. Utirány: Budapest—Wien—Salzburg—Innsbruck—Mária Einsiedeln—Genf—Lyon—Paray le Monial—Cette—Lourdes—Lyon—Bern—Innsbruck—Wien—Budapest. — Árak: I. oszt. 460 kor., II. oszt. 320 kor., III. oszt. 210 kor. Programokkal és felvilágosítással szívesen szolgál Fehér Ferenc plébános Ebed (Esztergom m.), Domonkos István plébános Nyul (Győr m.), Benyács István plébános Csaca (Trencsén m.), Hegedűs Lénárd plébános Bajmok (Bács u.). 4—3

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a vb. Stein Jakab és vb. Stein Jakabné szül. Bröder Dina csödtömegeihez tartozó s az óverbászi 359. sz. tkvi betétben felvett gőzmalom az **6 hó 26-án délután 5 órakor Óverbászon** a helyszínen megtartandó versenytárgyaláson határozatlan időre egy havi felmondás mellett bérbe fogom adni.

Versenytárgyalási és szerződési tételek irodámban megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1908. évi május hó 15-én.

Dr. Bugarszky Koszta,
mint esküszó gondnok.

Cséplőgarnitúra,

mely áll egy 8 lóerejű, teljesen új NICKOLSON-féle cséplőből, új elevátor, mázsa. szóval egy cséplőgéphez tartozó összes felszerelésből, egy teljesen jókarban lévő 10 éves átalakított mozgonyból (magánjáró) vagyonszétosztás miatt szabadkézből jutányos árban eladó. A gép azonnal átvehető és pedig 1908. június 15-éig Budapesten, Horvát és Herzeg raktárában (Lehel-utca 8), később pedig BÁCSEBAN, ANSZ ANDRÁSNÁL, akinél mindennemű bővebb felvilágosítás is kapható. ooo

2641/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Mélykut községben elhalálozás folytán megüresedett és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott I. segédjegyzői és ezen állás betöltése folytán esetleg megüresedő és évi 857 korona fizetéssel javadalmazott II. segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hivatalomhoz folyó évi május hó 24-ig nyujtsák be.

Bácsalmás, 1908. május hó 15-én.

KOLLER OSZKÁR,
főszolgabíró.

151-1

Csapos kerestetik.

Keresek egy tisztességes és szorgalmas nős csapost, ki kaucióképes. Az állás azonnal elfoglalható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető:

Linder György

3-3 vendéglősnél Gomboson.

50-18

„Blickensderfer“
eredeti amerikai **írógép,**
azonnal látható írással.

Tiszta acél- Gyönyörű As írógépek
szerkezet. szóp írással. legolcsóbbja.

:49-30-1 Á r a :
teljes felszereléssel csak 300 K.
Írógép-kellékek a legolcsóbb árakban szállítatnak
Amerikai irodai butorok mintatelepe.
Tessék prospektust kérni!
Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)
Állandó raktár és képviselőt Bács-Bodrog megye részére
Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek, valamint régi vengőimnek becses tudomására hozni, hogy Ujvidéken az **Andrássy-utca 7. szám** alatt levő házat és a benne ooo évtizedek óta fennálló ooo

„Fehér hajó“ szállodát

megvettem és azt teljesen átalakítva, a modern igényeknek megfelelően bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

Kényelmes szobák. -
Figyelmes kiszolgálás. -
Mérsékelt árak. -
Feltétlen tisztaság. -
A város központján. -
Izléses italok. -

Valódi pilseni sör.

20-9 Tisztelettel
ZURKOVICS GYÖRGY,
szállodás.

2308/kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Nemesmilitics községben ujonnan szervezett és évi 700 korona fizetéssel javadalmazott községi végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ban megszabott jegyzői minősítéssel bírók előnyben részesülnek.

Határidő: 1908. évi június hó 10
Zombor, 1908. május hó 11-én.

TÁRCZAY DEZSŐ,
főszolgabíró.

2-1

1625/1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Bajmok község előjárósága ezen község határára kiterjedő vadászati jogot az 1883. évi XX. t. c. értelmében 1908. évi augusztus 1-től 1914. évi július 31-ig terjedő hat évre 1908. évi június hó 14-én d. u. 3 órakor a községháza tanácstermében megtartandó nyilvános árverés útján bérbe adja.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Bajmok, 1908. május 15.

Lihtneckert, Nagy József,
jegyző. 2-1 bíró.

ÜZLETI ÁLLVÁNYOK és PULT,

valamint egyéb fűszerüzleti berendezés, 8 évig volt használatban, az üzletem felosztása miatt olcsón eladó; ezenkívül van még circa 50 métermázsa karlsbadi selejtes porcellan. Közlebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

Lendák János,
HÓDSÁG.

Házeladás.

Egy szomszéd községben 800 □-öl beltelken egy három külön lakosztályra épített ház, melyben egy jó forgalmu

vendéglő,
vegyeskereskedés

mészárszék

van; továbbá 2 cementezett pince és jégverem hozzávaló pumpával, kemény fából 4 öles góré, 2 istálló, 2 padlózott felszer, téglázott udvarral; a kert finom szőlő és gyümölcsfákkal

eladó

Mindhárom üzlet felszereléssel együtt, családi viszonyok miatt azonnal eladó. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

3-2

Két alig használt fényezett

fedeles hintó

kedvező áron kapható
Zombor, Antal-utca 4. sz. a.

2719/1908. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Szilbács községében lemondás folytán üresedésbe jött és 900 korona havi előleges részletekben esedékes fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra 1908. évi május hó 27-iki határidővel pályázatot hirdetvén, felhívom pályázni óhajtokat, hogy eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám terjesszék be Palánkán, 1908. május hó 9-én.

HIPP DEZSŐ,
főszolgabíró.

2-2

2664/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községben megüresedett és évi 800 koronával javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hivatalomban folyó évi május hó 24-ig küldjék be.

Jegyzői vizsgával bíró egyének előnyben részesülnek.

Bácsalmás, 1908. évi május hó 15-én.

Koller Oszkár,
főszolgabíró.

150-1

Felhívás

részvényjegyzésre az „Apatini Villam-telep Részvénytársaság” részvényeire.

A társaság célul tűzte ki Apatin községeit és ipartelepeit, esetleg környékét villamos világitással ellátni és villamos erőt ipari és más célokra szolgáltatni.

Ezen terv kivételére a községgel kötött szerződés értelmében alulírott alapítók 50 évre kizárólagos jogot nyertek. Közérdek lévén, hogy ezen munkálatok létesítéséhez mindenki hozzájárulhasson, elhatároztuk ezen telepet részvénytársaság alapján létesíteni. Tekintve, hogy ezen telep alakulása iránt nagy az érdeklődés, tekintve továbbá, hogy teljesen megbízható összeírások szerint már az építés alkalmával lesz kb. 2700 láng magánvilágításra, 100 lámpa pedig közvilágításra berendezve és kb. 90 lóerejű motor elhelyezhető — melyek minden valószínűség szerint rövid időn belül megkészszerződnek —; nemkülönben figyelembe véve Apatin közgazdasági viszonyait, hogy t. i. jelentékeny számban vannak már és keletkeznek ipartelepek, melyeknek **ily olcsó és kényelmes** erőre szükségük van, már most megállapítható, hogy ezen telep igen becses szolgáltatásokat fog tenni ezen község közgazdasági fejlődésének, míg másfelől határozottan jövedelmezőnek ígérkezik. 2-1

A társaság 50 évre alakul.

A részvénytársaság alaptőkéje 300.000 koronában van megállapítva, mely 600 darab egyenként 500 korona névértékű és bemutatásra szóló részvényre oszlik. A részvények közül alulírottak fentartanak maguknak 200 drbot, a többi 400 drb pedig nyilvános jegyzés útján fedeztetik. A 400 darab nyilvános jegyzés alá bocsátott részvény után 5% azaz darabonként 25 korona alapítási költség fejében a részvények jegyzése alkalmából fizetendő; ellenben az 500 korona névértékből 200 korona az alakuló közgyűlésig, a fennmaradó 300 korona azonban csak szükség szerinti részletekben — az építési és szerelési munkálatok előhaladásának arányában — fog bekérteni, melyről azonban minden részvényes 30 nappal előbb értesítetik.

Aláírásokat elfogadnak **bezárólag folyó hó 31-ig** a következő cégek:

Apatinban: Apatini Takarékpénztár, Apatin Járási Általános Takarékpénztár, Szavadill József könyvkereskedése, Gasz Mátyás könyvkereskedése, Monostorszeg—Apatini Ármentesítő-Társulat irodája és az alapítók mind-egyike. — **Zomborban:** Zombori Takarékpénztár. — **Hódságon:** Hódsági Takarékpénztár és ifj. Schwerer Jakab. — **Bácsszentivánon:** Első Bácsszentiváni Önszegélyző-Szövetkezet, Bácsszentiváni Takarékpénztár r. t., Ney Gáspár és Ott Vendel urak. — **Baján:** Bajai Kereskedelmi- és Iparbank. — **Szabadkán:** Délvidéki Közgazdasági Bank.

Az alapítók fentartják maguknak azt a jogot, hogy az első három évre ők nevezik ki az igazgatóságot. Az alapítási költségek az alakuló közgyűlésen elszámolandók, a fennmaradó összeg pedig tartalékalap létesítésére fordíttatik. Tulajdonság esetén a részvények kiosztását alapítók fentartják maguknak.

Apatin, 1908. május hó 14-én.

Abrahám Sándor, ifj. Becker Ferenc, Piry Mihály, Rujer Ferenc, Szál Mihály, alapítók.

Hirdetmény.

A „Bácsfeketehegyi Önszegélyző szövetkezet” alapszabályainak 49. és 50. §-a értelmében az első öt évi cyklusról felszámol, miért is az 1903—1907. üzletévi mérlegét ezennel közzhírré teszi.

I. Forgalom.

1903. évi hetibetét	9921	60		
„ „ osztalék	238	50		
„ „ tartalék	76	27		
1904. „ hetibetét	9345	40		
„ „ osztalék	673	50		
„ „ tartalék	263	42		
1905. „ hetibetét	9401	60		
„ „ osztalék	1350	—		
„ „ tartalék	212	15		
1906. „ hetibetét	9318	40		
„ „ osztalék	1780	—		
„ „ tartalék	430	03		
1903—6. évi kötvények és előlegek			37235	—
„ beváltott részvények			1002	60
1906. év végén pénztári készlet			4473	27
1907. Összesen	43010	87	43010	87
1906. évi maradvány	4473	27		
1907. évi hetibetét 445 r. u. (9256.—)	8522	60		
„ „ hátralék	733	40		
„ „ késedelmi díjak	123	27		
„ „ kamat és késedelmi kamat	2661	79		
„ „ kezelési díj	886	33		
„ „ tökebefizetés	20701	63		
„ „ Wertheim-szekrényért	80	—		
„ „ költsön kötvényre			10220	—
„ „ „ betéti könyvre (előleg)			23715	—
„ „ kamatvisszatérítés			2	80
„ „ adók			431	38
„ „ lakbér			60	—
„ „ kezelési költségek			19	95
„ „ hivatalnokok t. díja			375	—
„ „ hetibetét hátralék			733	40
„ „ készpénz			2924	76
Összesen	81493	16	81493	16

II. Nyereségi és veszteségi kimutatás.

Késedelmi díjak	123	27		
Kamat és késedelmi kamat	2661	79		
Kezelési díj	886	33		
Wertheim-szekrény ára	80	—		
Adók			431	38
Lakbér			60	—
Kezelési költségek			19	95
Kamatvisszatérítés			2	80
Hivatalnokok t. díja			375	—
Kétes követelések			700	—
Tiszta nyereség			2162	26
Összesen	3751	39	3751	39

III. Mérleg.

	Teher.	Vagyon.
1903—7. évi hetibetét	47243	—
1906. osztalék	4042	—
Tartalék	981	87
1907. évi tiszta nyereség	2162	26
1903—7. kötv. és előlegek, levonva 700 kor. köv.		49768
Beváltott részvények		1002
Hetibetét hátralék		733
Készpénz		2924
Összesen	54429	54429

Bácsfeketehegy, 1908. április 24-én.

Kozma Béla s. k., Szikes Ignác s. k., Tóth Lajos s. k., Butor József s. k. Medvecki Miklós s. k.
könyvelő. igazgató. pénztárnok.

Megvizsgáltatván, helyesnek találtatott. — Bácsfeketehegy, 1908. április 25-én.

Ditrich Miklós s. k., Paczal István s. k., Saffer S. Mór s. k.,
felügyelőbizottsági tagok.

Házeladás.

Thököly-ut (Apatini-ut) 25. számú ház szabadkézből eladó. Bővebbet a házban. Van benne 7 szoba, 2 konyha, éléskamra, pince, istálló, kocsiszin, baromfiudvar, szőlővel és gyümölcsfával beültetett 600 □-öles kert. 6-5

Egy jó karban levő
zongora és egy **szalonlámpa**
eladó Zombor Basa-
= utca 14. sz. a. = 3-3

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1908. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Budapest—Zimony—Belgrád.											Viseza		
Oda	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	ind.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
7.10	7.45		1.55	3.20	10.10		ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	6.00	9.40	1.05		10.00
10.14	12.32		6.20	6.36	3.54		érk. SZABADKA	ind.	11.50	4.55	9.50	1.52	6.37
10.30	1.22		4.05	6.48	5.20		ind. SZABADKA	érk.	10.21	7.17	9.38	1.21	6.25
11.03	1.51		4.33	7.10	5.52		Csantavér		9.52	6.48	9.07	12.53	5.52
11.22	2.44		5.04	7.24	6.22		Bács-Topolya		9.29	6.26	8.38	12.03	5.34
11.37	3.02		5.31	7.42	7.08		Hegyes-Feketehegy		8.58	5.56		11.45	5.16
11.51	3.21		5.51	7.55	7.25		Verbász		8.36	5.34		11.19	5.01
12.03	3.36		6.17		7.46		O-Kér		8.10	5.09		11.04	4.47
12.20	3.57		6.35		8.13		Kiszács		7.46	4.51		10.42	4.29
			6.57	8.37	8.35		érk. UJVIDÉK	ind.	7.22	4.27	7.55		

Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya											Viseza				
Oda	szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tvssz.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
3.05	7.48	11.30	3.10		4.55	6.34		8.15	ind. SZEGED-ROK.	érk.	7.25	10.48	2.52	7.53	10.36
3.22	8.04	11.46	3.29		5.11	7.01		8.33	Röszke		7.10	10.33	2.38	7.39	10.17
3.36	8.18	12.00	3.44		5.26	7.28		8.49	HORGOS		6.54	10.21	2.25	7.26	10.01
3.50	8.31	12.13	3.58		5.39	7.51		9.04	Királyhalom		6.41	10.09	2.11	7.14	9.45
4.05	8.44	12.28	4.14		5.52	8.12		9.25	Palice		6.27	9.55	1.58	7.03	9.29
4.17	8.55	12.40	4.27		6.03	8.31		9.38	érk. SZABADKA	ind.	6.15	9.44	1.47	6.53	9.10
5.00	10.25	2.02		6.55	7.00				ind. SZABADKA	érk.	6.00		1.00	5.58	10.37
5.25	10.50	2.26		7.27	7.30				Tavankut		5.25		12.38	5.34	10.11
5.45	11.13	2.46		7.53	7.56				Bajmok		4.58		12.21	5.17	9.53
6.17	11.45	3.17		8.06	8.35				Nemes-Militics		4.05		11.46	4.41	9.14
6.31	11.59	3.31		8.25	8.55				érk. ZOMBOR	ind.	3.39		11.30	4.25	8.56
7.20	12.26	4.00		8.36					Prigl.-Szent-Iván				10.55	4.00	8.26
7.35	12.39	4.13		8.47					Szóna				10.37	3.46	8.07
7.47	12.50	4.24		8.48					érk. GOMBOS	ind.			10.25	3.34	7.54
9.18		5.25		9.48					ind. ERDŐD	érk.			9.17		6.03
9.30		5.37		9.58					érk. DÁLYA	ind.			9.05		5.50

Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rigyica											Viseza	
Oda	v. v.	v. v.	v. v.	ind.	v. v.	v. v.	v. v.	érk.	v. v.	v. v.	v. v.	
3.50	11.50	6.00		ind. KIS-KUN-HALAS	érk.	5.3	2.27	10.24				
4.03	12.03	6.13		Kopolya		5.28	2.14	10.11				
4.20	12.20	6.29		Fehértó		5.14	1.57	9.54				
4.37	12.36	6.45		Terézhalom		4.59	1.40	9.37				
4.58	1.08	7.03		Jankovác		4.48	1.27	9.24				
5.25	1.42	7.23		Mélykut		4.20	1.24	8.44				
5.48	2.05	7.44		Rudics		4.00	1.21	8.15				
5.56	2.13	7.52		érk. BÁCZALMÁS	ind.	3.52	1.00	8.04				
6.16	2.49	8.14		ind. BÁCZALMÁS	érk.	3.42	1.21	7.29				
6.36	3.09	8.29		Madarász puszta		3.26	1.01	7.09				
6.49	3.27	8.37		Bácsmadaras		3.18	1.01	6.59				
6.57	3.35	8.44		Sanac puszta		3.11	1.04	6.42				
7.17	4.00	8.53		Katymár		3.00	1.01	6.29				
7.29	4.12	9.03		Legyen puszta		2.49	0.58	6.08				
7.45	4.28	9.16		érk. RIGYICA	ind.	2.35	0.40	5.50				

O-Becse—Ujvidék											Viseza	
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	v. v.	sz. v.	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	
4.20	9.45	3.45		ind. O-BECSE	érk.	6.28	12.43	7.31				
4.42	10.11	4.07		Bács-Földvár		6.07	12.20	7.10				
5.07	10.31	4.27		Csurogh		5.51	11.53	6.53				
5.27	11.02	4.47		Zsablya		5.27	11.19	6.26				
5.42	11.18	5.02		Gospodince		5.12	10.46	6.11				
6.05	11.45	5.25		Temerin		4.56	10.28	5.55				
6.14	11.54	5.34		Járek		4.40	9.59	5.35				
6.27	12.09	5.47		érk. VASKAPU	ind.	4.26	9.43	5.19				
6.29	12.13	5.53		ind. VASKAPU	érk.	4.25	9.42	5.18				
6.53	12.40	6.17		érk. UJVIDÉK	ind.	4.00	9.15	4.56				

Ujvidék—Vaskapu—Titel											Viseza	
Oda	sz. v.	v. v.	ind.	v. v.	sz. v.	érk.	v. v.	sz. v.				
6.54	5.25		ind. UJVIDÉK	érk.	6.00	3.11						
7.17	5.52		érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.48						
7.18	5.55		ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.47						
7.44	6.24		Káty		5.06	2.29						
7.55	6.40		Tiszakálmánfalva		4.43	2.10						
8.10	7.03		Kovil-Szent-Iván		4.25	1.55						
8.24	7.22		Vilova—Gardimovce		4.04	1.41						
8.37	7.40		Lok		3.48	1.29						
8.50	7.54		érk. TITEL	ind.	3.32	1.15						

Hegyes-Feketehegy—Palánka											Viseza	
Oda	v. v.	v. v.	v. v.	ind.	v. v.	v. v.	v. v.	érk.	v. v.	v. v.	v. v.	
7.10	3.03	7.47		ind. HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.41	11.17	5.22				
7.29	3.27	8.07		Teleeska		5.21	10.58	5.02				
7.47	3.52	8.26		Kula		5.10	10.47	4.51				
7.57	4.04	8.36		Béla-puszta		4.45	10.25	4.30				
8.10	4.34	8.49		Torzsa		4.33	10.13	4.19				
8.34	5.04	9.11		Deszpot-Szt-Iván—Pivnicia		4.16	10.00	4.01				
8.50	5.28	9.27		Szilbás		3.51	9.35	3.37				
9.21	6.14	9.38		GAJDOBRA		3.40	9.24	3.26				
9.53	6.50	10.09		érk. PALÁNKA	ind.	3.00	8.18	2.35				

Szabadka—Baja											Viseza	
Oda	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	
4.50	10.35	1.42	7.05	ind. SZABADKA	érk.	9.29	12.48	6.10	10.28			
5.26	11.11	2.17	7.38	Csikéria		8.55	12.16	5.38	9.52			
6.03	11.46	2.54	8.09	Bács-Almás		8.31	11.53	5.15	9.22			
6.09	11.51	3.00	8.14	Almás		8.17	11.40	5.02	9.06			
6.33	12.15	3.26	8.42	Bikity-Borsód		7.52	11.15	4.37	8.38			
7.07	12.48	4.00	9.16	érk. BAJA	ind.	7.15	10.40	4.02	7.52			

Baja—Ujvidék											Viseza	
Oda	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	
4.00	7.22	1.15	ind. BAJA	érk.	8.53	9.23	7.00					
4.11	7.32	1.25	Baja-szállásváros		8.46	9.15	6.52					
4.25	7.45	1.38	Vaskut		8.31	2.59	6.36					
4.51	8.10	2.01	Gara		8.10	2.37	6.10					
5.09	8.26	2.16	Rigyica		7.55	2.17	5.47					
5.37	8.54	2.39	Sztanisics		7.38	1.57	5.25					
5.56	9.12	2.56	Gákova		7.14	1.28	4.58					
6.15	9.31	3.14	Nenadics		6.55	1.08	4.34					
6.25	9.41	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	6.45	12.57	4.23					
3.10	6.51	3.46	ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	5.53	11.20				5.40		
3.17	6.57	3.52	Zombor-vásártér		5.46	11.13				5.31		
3.27	7.07	4.02	Fernbach-szállás		5.37	11.04				5.22		
3.35	7.16	4.11	Zsárkovác		5.29	10.56				5.15		
3.49	7.30	4.25	O-Sztrapár		5.15	10.42				5.01		
4.08	7.49	4.44	Bresztovác		5.00	10.28				4.45		
4.19	8.00	4.56	Militics 27. sz. őrház		4.41	10.10				4.32		
4.31	8.10	5.06	Hódság		4.32	10.02				4.21		
4.58	8.35	5.31	Parabuty		4.12	9.45				4.01		
5.12	8.49	5.45	Paraga		3.53	9.25				3.40		
5.31	9.16	6.03	ind. GAJDOBRA	érk.	3.25	9.07				3.15		
5.45	9.30	6.17	Bulkesz		3.11	8.55				3.01		
6.00	9.45	6.30	Petrovác-G									